

Talousvaliokunnan mietintö n:o 7 hallituksen esityksestä rahalaiksi ja laiksi Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 5 päivänä maaliskuuta 1993 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 7 rahalaiksi ja laiksi Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina pankkivaltuutettujen puheenjohtaja, kansanedustaja Pentti Mäki-Hakola, hallitussihteeri Sakari Alasalmi valtiovarainministeriöstä ja varatuomari Arno Lindgren Suomen Pankista.

Hallituksen esitys

Ehdotetun uuden rahalain mukaan Suomen Pankilla on yksinoikeus setelien antoon ja oikeus päättää setelien nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Valtiolla on yksinoikeus lyöttää metallirahaa. Niiden nimellisarvoista ja ominaisuuksista päättää valtiovarainministeriö. Ministeriö päättää tarvittaessa myös maksujen pennimäärien pyöristämisestä.

Suomen Pankin on otettava vastaan seteleitä ja metallirahaa rajoituksetta. Muut eivät ole velvollisia ottamaan vastaan samassa maksussa metallirahaa enempää kuin 50 kappaletta. Laisa säädetään myös muun muassa vahingoittuneen tai rikkinäisen rahan vastaanotto- ja lunastusvelvollisuudesta.

Suomen Pankki voi päättää setelien ja valtiovarainministeriö metallirahojen lakkauttamisesta laillisina maksuvälineinä. Suomen Pankki on kuitenkin velvollinen lunastamaan nimellisarvosta kymmenen vuoden ajan päätöksen voimaantulosta laillisina maksuvälineinä lakkautetut setelit ja metallirahat.

Markan ulkoisen arvon määräytymistä koskevat säännökset ehdotetaan otettavaksi uuteen lakiin sellaisenaan voimassa olevan lain mukaisina.

Suomen Pankin ohjesääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että pankkivaltuusmiesten

asiana on päättää uusien seteliyksiköiden ja mallien valmistuksen lisäksi myös setelien lakkauttamisesta laillisena maksuvälineenä.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta pitää lakiehdotuksia tarkoituksenmukaisina ja ehdottaa niiden hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Rahalain 10 §:n mukaan Suomen Pankin on otettava vastaan seteleitä ja metallirahaa rajoituksetta. Muut eivät ole velvollisia ottamaan vastaan samassa maksussa metallirahaa enempää kuin 50 kappaletta.

Valiokunnassa on kiinnitetty huomiota siihen, että ainakaan pankkien ei tulisi kieltäytyä ottamasta vastaan metallirahaa laissa säädettyä enemmänkin.

Rahalain 17 §:n 3 momentissa ehdotetaan, että kumottavan vanhan rahalain nojalla 12.4.1991 annettu uusi metalliraha-asetus (676/91), jossa säädetään uusista markkamääräisistä metallirahoista, tulee voimaan asetuksessa säädettyinä ajankohtana eli 1.10.1993.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on ilmennyt tarvetta muuttaa asetuksessa olevia markan määrittelyä koskevia säännöksiä. Markan ominaisuuksia joudutaan muuttamaan siten, että automaattit kykenevät erottamaan markan ominaisuuksiltaan lähellä olevista ulkomaisista metallirahoista. Tämän johdosta rahalain 17 §:n 3 momentin säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että metalliraha-asetus tulee voimaan säädettyinä ajankohtana siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja

että 1. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Rahalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Markan ulkoisen arvon määrittäminen

3—5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Viranomaisten toimivalta

6—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Vastaanotto- ja lunastusvelvollisuus

10—12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Erinäiset säännökset

13—15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo

16 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

17 §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)
Kumotun rahalain nojalla 12 päivänä huhtikuuta 1991 annettu metalliraha-asetus (676/91) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen tulee 16 §:n 2 momentin estämättä voimaan niin kuin asetuksen 11 §:ssä säädetään.

18 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Louekoski, varapuheenjohtaja Björkenheim, jäsenet Drom-

berg, Jansson, Jurva, Jääskeläinen, Korhonen, Laivoranta, J. Leppänen, Luhtanen, Saastamoinen ja Vuoristo sekä varajäsen Tiuri.